

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HÍRLETÉSEK: 2 hasábról postán egyszeri hirdetésnél 10 Ft., többszöri hirdetésnél 14 Ft. — Hivatalos hirdetéseknek minden szó 4 Ft. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.
Egész évre	8 kor.	ÉLES KÁROLY.	
Fél évre	4 kor.	A kiadók nevében:	
Negyed évre	2 kor.	Lukonich Gábor dr.	
Egyes szám ára 20 fillér.		Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	

A kutakról.

Bizony nem először szól énekünk a kutakról. Számtalanszor foglalkoztunk azzal a fontos szereppel, amelyet a régiak fontos eleme, a víz, köztisztaság és közegészségügy terén betölt s ennek kapcsán nem egyszer mutattunk rá azokra a nyomoruságos viszonyokra, amelyek Sümege a víz dolgában uralkodnak.

A tintát azonban mindannyiszor hiába pazaroltuk, a füle botját sem mozdította meg senki sem. Hogy is mozdította volna! Elvégre is az egészségnek, életünk eme legdrágább kincsének becses voltát alig érzik s még kevésbé tudják azt, hogy a jó ivóvíz mennyire össze van forva úgy az egyes emberek és családok, mint a község egészségi állapotával.

Ez az érzékihiány, tudatlanság és vakság oka annak, hogy nálunk a kutakkal a jó Istenen kívül más valaki alig törődik. Így esik meg azután, hogy azok a fontos egészségügyi érdekek, amelyek a jó ivóviztől függenek, ott maradnak abban a piszkos iszapban, amely kutaink fenekét lepi. Helyettük azután annál sürűbben szállnak a kut mélyéből a napvilágra azok a csirák, amelyek számos betegséget plántálnak bele az ember testébe s vagy hosszú évekig tartó súlyos szenvedés vagy rövid halálküzdalem árán lefektetik a sirba.

És az a halál küzdelmei között hánykódó beteg vagy a lelki gyötrel-

lentől földig sujtott családtagok gondolják-e, hogy a mérhetetlen csapást onnan merítették a kutból, onnan szállították haza, s egy pohár víz alakjában éppen ők maguk szolgáltatták. Dehogy is sejtí. A mi népünk, még az intelligens osztály is, sokkal érzéketlenebb a közegészségügy iránt, sokkal vakabb ennek ismereteiben, mintsem hitelt adna ama tanításnak, hogy egyetlen pohár víz az embernek halált osztó méregpohara lehet. Pedig micsoda szomorú tapasztalatok bizonyítanak e tanítás igazsága mellett. Ahol nincs kellő mennyiségű és jó minőségű ivóvíz, ott sokkal többször lépnek föl járványos betegségek, hónapokig tartanak és sokkal veszedelmesebbek. Az ilyen községekben a halálozás arányszáma állandóan magasán áll, sokkal magasabban az országos átlag foka fölött.

Azért elegendő és jó ivóvizről gondoskodni elsőrangú közérdek, mert a legbecesebb, legdrágább egyéni és nemzeti tőkét, az ember életét, az életnek egészségét és hosszabb tartamát biztosítjuk vele.

Fájdalom, a természet nagyon mostohán látta el városunkat e tekintetben is. Csak egy kicsike csermely sincs, ami nekünk tiszta, egészséges ivóvizet szolgáltatna. Így kizárólag a kutakra vagyunk utalva viz szükségletünk kielégítése végett. Ezeket a kutakat kellene tehát a községnek, a lakosságnak, e város minden egyes tagjának szerető gondjaiba vennie, mert mindenkinek

éreznie kellene, hogy közkincsek e kutak, melyek az élet és egészség nélkülözhetetlen elemét, a vizet szolgáltatják.

Ezt a szerető gondviselést nem látjuk sehol. Közkutaink környékének tisztántartásáról, fenekük időnkint való kotrásáról vajjon ki gondoskodik nálunk? A maga jó ösztönéből senki s ha egy-egy kutat néha megmernek, mert gyanus megbetegedések miatt a hatóság elrendelte ezt, bizony ritkaság számba menő dolog. Ilyen eset volt a nyár folyamán, midőn a kisdudovó előtt lévő kutat megmerették. Ekkor láttuk, micsoda tintafekete, poshadt ganajt mertek föl e kutnak fenekéről. Aki látta, talán örökre elvesztette gusztusát, hogy vizet igyék. A többi kutat évek sora óta sem merik meg, kotorják ki, a lakosság egyre hordja a vizet a fenéken megülepődő vastag trágyarétegről s esetleg szállítja haza a betegséget, a halált. Lám az utóbbi időben több nehéz tífuszos beteg volt városunkban, akiknek súlyos baját szenvedését, a doktorok szerint, kutviz okozta.

Ilyen körülmények között annál inkább sürgetnünk kell a kutak kellő gondozását, tisztogatását és kotrását, mert e tekintetben a multhoz képest határozott visszaesést tapasztalunk. Egy-két évtizeddel ezelőt sokkal jobb érteke volt lakosságunknak az egészséges víz és a kutak tisztítása iránt. A kuthoz tartozó érdekelték házankint összeadták a 10-20 krajcárnyi csekély díjat s vasárnap délutánonként megmerették kut-

Beszélgetés a halottal.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

Salamon Antalné két hét előtt megszökött az urától. A vidéki színtársulat melázo drámai hőse vitte magával művészi körútra a tüzes menyecskét. Két gyermeke is volt, két gyönyörű csöpp, a lázas vérű, lobogó szemű asszony itt hagyta ezeket is és elmenekült vágyaival a becselenségbe, ismeretlen gyönyörűségeket, kalandokat hajhászni. Az elhagyott, meggyalázott fej nem tartozott a mindennapi emberek közé. A porból küzdötte fel magát a királyi tanácsosságig, amellyel a műipar és a közérdek terén kifejtett működésért tüntették ki. Szerelemből vette el az asszonyt. Kettőn udvaroltak neki, Sulyok Ábris, a törvényszéki jegyző és Salamon, akinek akkor már virágzó ipartelepe volt a dunamenti városka határában. A lány, akkor még Sugár Terkának hívták, szívesen fogadta mindkettőjük udvarlását s ugyanily szívesen fogadta volna egy harmadikét is. Ha a hangulat elragadta, csak olyan önfelédten hallgatta az egyik férfi szerelmi ömlengését, mint a másikat és egyik napon az egyik csókoltatta vágytól remegve kezét, másnap a másik. Szóval közönséges nőszemély volt, rabja a hangulatoknak s vérmérsékletének s emellett ravasz, főkötő alá vágyó — kigyó és bachansnő egyszerre. Vannak okos és öntudatos férfiak, akik azt állítják, hogy minden nő ilyen s míg egyfelől epedő mohóság-

gal vágnak a nő után s meghoznak érte minden áldozatot, addig másfelől megvetik és gyűlölik. Azonban ne jhigyjünk az ilyen férfiak véleményének, mert ezek rendszerint csalódtak a nőben, akit először szerettek s ez megintélezte lelküket, itélőképességüket. Van nő, talán sok, aki tiszta, becsületes a lelkében is. Bizony van! Kell lennie!...

Amerikai párbajt vívott a két vetélytárs a közös ideálért és Sulyok Ábris huzta a fekete golyót. Egy hét múlva agyonlőtte magát. Terka kisasszony keservesen zokogott a temetésen s két hónap múlva Salamon Andriással az oltár elé lépett. A férj a párbaj tikkát megőrizte, csak ő tudott róla meg a halott.

Salamon Antal neje szökése után mint az örült barangolt szerte-kasul a határban. Még mindig szerette az asszonyt, gyermekeinek anyját s a szökés irtóztató háborgásba hozta. Első kétségbeesésében nem a botrányral törődött, a gyalázzattal sem, mely ártatlan gyermekeire háramlik, csak magával, csak a szívével foglalkozott, melyet a fájdalom és a düh ezer tőre marcangolt szakadatlanul.

S ahogy ment, mendegélt, lehajtott fejjel, összeszorított öklökkel, elhalladt az utmenti kereszt mellett, amely visszavarázsolta emlékébe a mult komor eseményeit. Egy hangulatos nyári éjszakán itt, a kereszt tövében vívták meg az amerikai párbajt s itt huzta ki a fekete golyót Sulyok Ábris. Salamon zakatoló agyában megvillant az első határozott gondolat:

— El a temetőbe, Sulyok sirjához.

Félóra múlva ott volt a csendes, szomorú kisvárosi temetőben. Sulyok Ábris sirját szépen benőtte a fű, helyel-közzel gaz is termelt rajta, mióta elköltözött az öngyilkos nagynéje, nem ápolták a sirt. Salamon András leült a horpadzó dombra és a gyötrelm deliriumában beszélgetni kezdett a halottal, aki immár nyolc éve nyugszik alatt.

— Ügy-e, nehéz vagyok, Ábris? Nyomlak, úgy-e?

— És a sirdomb valaszolt:

— Nem vagy nehéz. Csak maradj. Tudod-e, hogy nagyon sajnálalak téged, András?

— Hát magadat nem sajnálsz? Hogy egy ilyen gonosz asszony miatt kellett meghalnod?

Inkább jól esik, hogy meghaltam. Mert velem is úgy bánt volna az az asszony, mint veled. Te most meghaltál, százszor jobban mint én. Mert nekem már nem fáj semmi, de reád átok szakadt a sirig: két gyermek. Ha ez a két gyermek nem lenne, azt mondanám, gyere a hozzám, ide mellém, aludni, pihenni. Jó itt annak, akinek nincs mit keresnie a világon.

— A gyermekeim megélnék nélkülem is. Örökség marad rájuk, a rokonság is vagyonos, felőhetnek nélkülem is, tisztességben, gazdagságban. Aztán jobb is lenne rájuk nézve, ha meghalnék. Nem volna kegyetlen, szívtelen, gyűlöletes apjuk, mert én ezentul ilyen leszek.

— Az mindegy. Szüvedjenek ők is. Az apák bűne megboszultatik hetediziglen.

jaikat. Ez a jó szokás régen eltűnt, ma a hatóságtól lesik-várják ezt a dolgot is s a kutak tisztogatása marad évről-évre s adja azt vastag porral, kőtelkőccel, gyerekpiszokkal telített sűrű folyadékot, amit jobb hiányában viznek nevezünk.

E mellett legtöbb kut környékét állandóan 20–25 cm-er vastag sár fedi. Ez a sár a beléje kerülő szerves anyagoktól trágyává formálódik, befonja a zöld penész is s esős időben a belőle leszűremkedő víz is a kutba szivárogozik. Egy-egy vízfordónak végre mégis észébe jut, halomba kotorja ezt a mixtum kompozitumot, nem azért, hogy elhordják a kert földére, hanem — hogy ismét széttagozzák.

Azt is nem egyszer sürgettük, hogy a kutakat legalább földelével lássák el, hiába. Talán még legtöbb eredményt abban mutathatunk föl, hogy a kutak számát az utóbbi években szaporították. Ugy az uccán, mint magánházak udvarán több kutat ástak, amit a mi vízszegény körülményeink között teljes elismeréssel méltányolunk.

Ily körülmények között nem köthetjük eléggé az illetékes tényezők lelkére, hogy a kutakat, még azon magánosokét is, ahonnan egy-egy környék vízzel látja el magát, állandóan megfigyeljék, rendszeres tisztogatásukról, környékek tisztántartásáról és kútfedők alkalmazásáról gondoskodjanak. Azt hisszük, ez a legkevesebb, amit tőlük a vízkérdéshez kötött legelőbb követelés joggal megvárhat. Ha már oly mostoha viszonyok között kell tengődnünk, legalább az emberi értelem, munka és szorgalom iparkodjék oly türethető állapotok teremtésére, aminek a mi körülményeink között lehetségesek.

Ezt kívánja a közegészség és tisztaság fontos, az ember életével, egészségével egybeforró érdek, ez érdek istápolásában pedig a víz első és főszerepet játszik.

A községi iskolaszékek reformálása.

Már a jövő iskolaévben életbelép a kultusz-miniszteriumnak egy igen fontos terve, amely szakit az iskolaszékeknek domináló szerepével, az iskolák minden dolga fölött. A terv szerint az iskolaszék nem árthatja bele magát az iskola belső ügyeibe és afőle hatáskör mint: a tanító megítélése, a tanítás módszerének elbírása.

— Igazad van. Mit gondolsz, Ábris, szeretem én még azt az asszonyt?
— Igen. Jobban mint valaha.
— Akkor mégis jobb, ha meghalok. Mert egymás mellett mi már nem élhetünk. Ha visszajönne hozzám — és vissza fog jönni — rongyosan, alázatosan, megölném vagy kirugnám. A bestiat nem tűrném meg magam mellett. S ez borzasztó.

— Mindegy. Mi nem azért jöttünk a világra, hogy boldogok legyünk. Én eldobtam a keresztet huszonhat éves koromban, te hordani fogod, míg el nem jön a halál. És ez az igazság. Te kergetél ide, a hideg gödörbe, s te nem jöhetsz utánam, visszatart a férfiatlan csuf szerelem és két gyermek. Visszatart a hamis, gyönyörűségecsók, a mérges, mámoros éjszakák emléke, az egész élet, amely elmúlt boldogságban, gyönyörűségben, reményességben. Élni fogsz, sötétségben, reménytelenségben, kietlenségben. Ez a te sorod.

— Kegyetlen vagy, Ábris.
— Lehet. De tudd meg, hogy irigyeltem, irigylem még most is téled azt az asszonyt, aki a tied volt úgy, ahogyan már senkié ezen a világon nem lesz.

Igy beszélt a halott.
És Salamon András belátta, hogy a halottnak igaza van.
Ez a büntetés. Amely sújtja az utódokat is betediziglen.

Erdősi Dező.

lása, ezentúl egyesegyedül csak a tanfelügyelő, a tanítótestület és az iskolaigazgató dolga lesz. Az iskolaszék csak az iskola anyagi ügyeit intézheti és legfeljebb csak némi esetben szerepelhet mint reprezentáló faktor az iskolában.

Tulajdonképpen két részből áll a mű. Az első rész az iskolaszék hatásköréről és tennivalóiról, a második rész pedig a községi elemi iskolák rendtartásáról szól.

Az első részből érdekes, hogy csak magyar állampolgár lehet az iskolaszék tagja s csak ahol ilyen alkalmas tag nem található, ott szabad kivételesen idegen nyelvű iskolaszéki tagot is választani. Az óvó ügyeinek intézése céljából az iskolaszékben női tagoknak is kell lenniük. A tanítók és az iskolaszék között fölmérülő vitás kérdésekben a közigazgatási bizottság dönt.

A községi iskolaszék tannivalói: a termek s az esetleges iskolai építkezések körüli felügyelet. A felszerelés, az időszaki és évi tisztogatás ellenőrzése szintén az ő feladata. Minden községi iskolában nemzeti színű zászlónak is kell lennie. Az iskolai költségvetést, az alapvagyon leltárát, az iskolaépítési alap alakítását, a gondnok számadásait és az iskolai könyvtárak anyagi ügyeit mind az iskolaszék vezeti és intézi. Az iskolakötelezettség munkája körül van még az iskolaszéknek egy és más munkája. Kihirdeti a beiratásokat és megállapítja, akad-e 30 tanuló, akik iskola nélkül maradtak. Ezek számára új osztályt nyit. Gondoskodik az iskolai naplók vezetéséről, amelyeket meg nemzeti vidéken is magyarul kell vezetni. Az iskolamulasztókat megfigyeli és a befolyt pénzben a szegény tanulóknak könyvet és ruhát vesz.

Nevezetes, hogy — kegyelemképpen — megengedik az iskolaszéki tagoknak, hogy betekinthez az osztályokba és az osztálykönyvbe is. Ott azonban a tanítót nem bírálhatja meg, csak ha a tanító a köteles óráját nem tölti az iskolában, akkor tehet jelentést a tanfelügyelőhöz. A szellemi ügyeket, a tanulmányi rendet, a belételeket kizárólag a tanító, az igazgató a tanítótestülettel egyetértve és a tanfelügyelő intézheti, mindenik felelőssége tudatában.

Az iskolaszék meghatározhatja a hét két félnapjára eső szünetet. Ahol valamely felekezeti tanuló 70 százalékot tesz az összes tanulóknak, ott az illető felekezeti ünnepnapjain szünet adandó. — Legszebb dolga lesz az iskolaszéknek: szorgalmazni a tanítói fizetések kiszolgáltatását. Mindig havonként vagy negyedévenként előre jár a tanító fizetése. S ha terményt kap, akkor novemberig beszolgáltatandó a fizetés, különben vagyoniilag felel az iskolaszék. A tanítónak bizonyítványt is adhat az iskolaszék, de csak a tanítótestület meghatalmazásával és a tanítót vezető minősítési táblázatba a tanító mindig betekinthez.

A tanítóválasztásról azt rendel a reformterv, hogy legalább 800 korona a fizetés minimuma, 150 korona lakásbér és a törvényszerű 100 koronás korpótör. Kizárandó a tanítóválasztásból, aki nem tud magyarul, aki nem magyar állampolgár és nem magyar anyanyelvű képzésben 1832 óta kapott oklevelet a tanfelügyelő láttaozása nélkül. — A tanító fegyelmi vétségét akkor követ el, ha hanyag, ha durván bánik a növendékekkel, ha erkölcsi kihágást vagy büntényt követ el és ha az állam által ellátott könyvet vagy eszközöket használ.

Igen érdekes és az eddigi gyakorlattól nagyban különböző lesz az évvégi vizsgálat az iskolákban. Külsőleg ugyan ott ül majd a pulpituson az iskolaszéki tag, azonban a gyermekhez nem szabad egyetlen kérdést sem intéznie. — Összes dolga abból áll majd, hogy a kihívandó sorrendjét megállapíthatja és megállapítja, hogy melyik tárgyból vizsgázzanak. Azonul a vizsgálat szakszerű vezetése a tanító dolga és joga.

Ezek a terv fontosabb intézkedései, amelyeknek életbeléptét a szakkörök már oly régóta várják.

A kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa.

A kereskedelmi alkalmazottak Szent István napján, Nagykanizsán tartották negyedik országos kongresszusukat. A kongresszus iránt ország-szerre kiváló érdeklődés nyilvánult. Összesen ötvennyolc egyesület képviseltette magát. Lelkes vendégszeretettel fogadták a nagykanizsaiak a vendégeket, kiknek tiszteletére a várost föllobogózták. Elnökök: illencfalvi Lincser Bélát és Zerkovits Emilt, jegyzőközl pedig Faragó Rezsőt (Arad), Révész Lajost (Nagykanizsa), Pásztor Józsefet és Schlanger Mórt (Budapest) választották meg. Lincser Béla megnyitó beszédében a kongresszus tagjainak nagy tetszése közben utalt

az alkalmazottak törekvéseinek igazságos voltára és emelkedett, magas színvonalú beszédre a kongresszus sikere iránt való lelkes kívánságai-val fejezte be. Ezután első sorban a kormány képviselőjét, Csury Jenő dr. miniszteri titkár a kereskedelmiügyi miniszter rokonszenveről és érdeklődéséről biztosítva a kongresszust, lelkes tetszés közben hangsúlyozza, hogy a kereskedelmiügyi kormány állandó figyelemmel kíséri az alkalmazottak mozgalmát és azok közül a kereskedelem és az emberiség igaz érdekeit szolgáló törekvéseket szívesen támogatni is fogja. A lelkes tetszéssel fogadott felszólalás után Harkányi kir. kereskedelmi tanácsos, a soproni kamara és Hüttl Tivadar a budapesti kamara üdvözlését tolmácsolta, biztosítván a kongresszust kamaráik érdeklődéséről és rokonszenveről. Ezután Zerkovits Emil a központi bizottság nevében beszámolt arról a ténykedésről, amelyet a kereskedelmi alkalmazottak együtletének központi bizottsága az előző kongresszus határozatainak végrehajtásával s a kereskedelmi alkalmazottak érdekképviseletének szolgálatában teljesített. A részletes jelentés a kongresszus nagy tetszésével találkozott és Márkus Gyula (Temesvár) indítványa értelmében a kongresszus egyhangulag köszönetet szavazott a központi bizottság vezetőjének.

Balassa Benő (Zalaegerszeg) terjesztette ezután elő határozati javaslatát a nyugdíjügy tárgyában, melyben megsürgeti a kereskedelmi alkalmazottak rokkantság és akkor esetére való kötelező biztosítása iránt ismételve kért törvényhozási intézkedéseket és indítványozta, hogy eziránt a képviselőházhoz sürgős feliratot terjeszenek föl. Ezt többek hozzászólása után a kongresszus egyhangulag elfogadta. Ugyancsak egyhangú lelkesedéssel fogadta el a kongresszus a központi bizottság javaslatát, a teljes vasárnapi munkaszünet iránt. Erre Schlanger Mór (Budapest) terjesztette elő indítványát az állás-közvetítés országos szervezése tárgyában, indítványozván, hogy az összes kereskedelmi alkalmazottak és a hatósági munkaközvetítő közös munkával és szervezetben intézzék az állás-közvetítést. A kongresszus ezt azzal a módosítással fogadta el, hogy ahol hatósági munkaközvetítés nincsen, az egyesületek bizasanak meg az állás-közvetítéssel.

Hosszabb vitában tárgyalta a kongresszus Márkus Gyula indítványát a tanulóügy reformja tárgyában és végül a tett pótló indítványokkal együtt kimondott, hogy ez ügy sürgős reformja érdekében a kereskedelmiügyi minisztert feliratilag megkeresik.

A Szombathelyi Kereskedők Társulata nevében Fodor Vilmos indítványozta, hogy az 1874. XXXIX. törvények oda módosítsassék, hogy azokra a kereskedelmi alkalmazottakra, akiknek évi fizetése 1600 koronánál kisebb, az I. osztályu kereseti adó rovassék ki. Ehhez a kongresszus egyhangulag hozzájárult.

A Miskolci Kereskedők és Kereskedő Ifjak Társulata nevében Neumann Adolf elnök tett indítványt az esti meghatározott záróra érdekében, melyet több pártoló felszólalása után a kongresszus elfogadott.

Erre a központi bizottság terjesztette elő a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyainak szabályozásáról szóló törvénytervezet megsüregtetésére irányuló indítványt, melyet a kongresszus több sürgető felszólalás után hozzájárult.

A kereskedelmi alkalmazottak egyesületeinek országos szövetsége tartotta ezután alakuló közgyűlését és a tulnyomó többség hozzájárulván a megalakuláshoz, elfogadta az alapszabálytervezetet, amelyet az Aradi Kereskedők Köre részéről Faragó Rezső adott elő. A kongresszus folytatódó tárgyalásán nagy többséggel elhatározták, hogy a legközelebbi kongresszust két év múlva Miskolcon tartják. Végül Lincser Béla elnök mondott lelkes szavakban köszönetet, s zajos tapsok között zárta be az esti órákig tartó, mindvégig higgadt, szép lefolyású kongresszust. Este 300 terítékes vacsora volt, melyen számos felköszöntőt mondtak.

H I R E K.

— **Ünnepnapok.** A hét folyamán 18-án ültük meg királyunk születésének napját. Reggel 9 órakor volt a hálaadó szent mise, amelyen a helybeli hatóságok képviselői s szép számmal intelligens közönség jelent meg. Pap József kántor a lelket megragadó hazafias énekeivel nagyban fokozta az ünnepi hangulatot, amely a mise végén a Himmuszban emelkedett a legmagasabbra. 20-án pedig magyar hazánk megalapítójának, Szent István királynak ünnepét tartottuk. A templomot zsúfolásig megtöltötte a közönség. Az ünnepi misét Németh János plébános Vida János káplán és Varga Jenő István keszthelyi főgimnázium

umi tanár segédelmével tartotta. Mire után Varga a szószakra lépve, a hazafias érzelmek melegségétől áthatott szép beszédben méltatta a napot, amely jelentőségében folyton emelkedve ma már oly nemzeti ünneppünk lesz, amelyben egybeforr a hazának minden fia, valláskülönbség nélkül. Mindkét napon nemzeti zászlók hirdették: ünnep vagyunk.

A jegyzők gyűlése. Folyó hó 26. és 27-én tartja Sümege a zalavármegyei jegyzők egyesülete évi rendes közgyűlését. A jegyzők a mai közéletnek egyik első munkásai, hisz az állami és községi élet majd összes ágazata kezükben fut össze, hogy onnan szétáradjon ismét a néphe. Sokoldalú és nehéz munkát végeznek ők napról napra a munkájokkal a hazai, községi és magánérdekek ezer és ezer szála függ össze. Azért a hivatása magaslátán álló jegyző kar nemzeti életünk haladásának és boldogulásának fontos szervezete s mint ilyen mindenek tisztelgetése, becsülésére méltó. Ennek a tisztelgetésnek, becsülésnek adunk kifejezést sümegei közgyűlésük alkalmából s midőn őket igazi meleg szeretettel üdvözljük, egyszersmind kívánjuk: érezzék magukat otthonosan városunk falai között s szálljon munkájokra Istennek bőséges áldása. Isten hozza őket!

Sipulusz Sümege. Rákosi Viktor (Sipulusz) országgy. képviselő Rákosi Béla dr. fővárosi orvos és Herman Béla fővárosi tanácsos kíséretében f. hó 22-én Darnay Kálmán látogatására, Sümegegre érkezett. Több órán át tanulmányozták Darnay műzeumát. Délután kirándulást tettek Ukra, Sipulusz szülőfalujába, estefelé megtekintették Kisfaludy szobrát, szülőházát, sírját. Sümegevárát. Másnap Badacsonyon át Földvárba utaztak.

Képviselőtestületi gyűlés. Sümege képviselőtestülete folyó hó 16-án délután rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgya a zárdaszertés végleges elfogadása volt. Erre a tagok kétharmadának jelenléte szükséges, amit nagy nehezen sikerült is a szélrózsa minden irányában szétküldött rendőröknek összehozni. A szerződést elfogadták s aláírás végett a megyés püspökhöz, megerősítést végett pedig Zalavármegye törvényhatóságához terjesztik fel. Mojzer József képviselő a Ramassetter szobor ügyét sürgette meg. Ezután Berecky Gyula felszólalva, rámutatott arra, hogy a Sárallás betöltése óta nincs hely, ahonnan a jegyernek tulajdonosa a szükséges jeget beszerezni tudná. Kérte hát, hogy a képviselőtestület a szentkúti dűlőben levő volt kenderáztató helyet engedné át, ahol az illetékesek költségére jégtermelő telepet készítenének. Az indítványt a következő gyűlés tárgysorozatába tűzték ki. Reméljük, a képviselők egyhangúlag elfogadják s ezzel a miserabilis jégkérdés lapunkban is annyiszor sürgetett orvoslása megoldást nyer.

Tánemulatság. A sümegei iparos ifjuság egyesülete f. hó 20-án tartotta meg tánemulatságát zászlószentelésének emlékére. Egy goromba szelvény, mint valami szaharai Számam majd fölkergette a mulatságot. A pört a fellegekig fölkararva száguldott végig városunkon, éppen akkor, amikor a mulatság kezdete jelezve volt. Csak hogy a táncba készülő lányok sóhaja erősebb volt, mint a szél a vihar s elázta ezt. Levesendevén az idő, szép számmal érkeztek a vendégek, a komoly mamák, kedélyes apák, a tűzesszemű menyecskék, rózsaszaru leánykák, s úgy ropták a csárdást, mintha valami magyar Terpszikhore istennőnek áldoznának. Volt világposta is. Ha az igazi postán is ilyen kelendő portéva volna a levelező lap, bizony hamarosan 10 fillérre emelnék az árat. Legtöbb érkezett Baksa Ilona, Tillhof Mari, Kovács Vilma és Tobak Terike címére. A szünet után újra megeredt a tánc s folyt rózsás kedvvel a rózsaszaru hajnalig. Ott voltak: Bazsó Sándorné, Gróf Tivadarné, Geiger Jánosné, Kovács Zsigmondné és Sándorné, Krajcár Györgyné, Lázár Istvánné, Lukács Gáborné, Ránsburg Miksáné, Reisinger Mihályné, Szijszartó Györgyné, Taschek Jánosné, Tillhof Károlyné, Tobak Antalné, Úr Pálné, Varga Gyuláné, Baksa Ilona (Keszthely), Bazsó nővérek, Grosz Ilona és Mariska (Devecser), Kovács nővérek, Krajcár Vilma, Lázár nővérek, Tobak Teri, Taschek Anna és Tillhof Mari.

Az országos pénztár. A gazdasági munkások és cselédek országos pénztárát Sümege f. hó 17-én Malomsoky János, Csabrendeken 20-án Sümege József kántor s állami iskolai tanító ismertették a földmives népnek. Sokan hallgatták. Mi azt azt a meggyőződést szereztük, hogy népünk érthetetlen közönyén egyelőre hajótörést szenved ennek az intézetnek üdvös hatása.

A helybeli áll. reáliskolában a tanulók fölvétele szeptember hó 1. 2. és 3. napjain d. e. 8-11, d. u. 3-4. történiük. Mindazon növendék, ki ez intézetnek tanulója még nem volt, köteles felmutatni: múlt évi isk. bizonyítványát,

születési bizonyítványát (keresztelő levelét) s a himnóolást igazoló bizonyítványát. A már itt járt tanuló múlt évi bizonyítványát hozza magával. Fizetendő díjak: felvételi díj 4 K., az ifjúsági könyvtárra 2 K., az évi értesítőért 2 K., az ének tanulásáért 2 K., az évi tandíj 36 K., mely összeg részletekben is befizethető, az 1-ső részlet október 15-ig. Szegénysorsu, jó magaviseletű; és jóelmonetelű tanulók tandíjmentességért folyamodhatnak; a szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt kérvények az intézet igazgatóságához címezve szept. 15-ig ugyanott benyújtandók. Tanárok, tanítók és iskolaszolgák fial szegénységi bizonyítványt nem kötelesek mellékelni. Szegénysorsu tanulók díjtalanul kapnak tankönyvet használatra. Az ifj. segítő egyesület 10 tanulóat havonként 2-2 K. segítésben részesít; a kérvények szept. 15-ig benyújtandók.

Az áll. reáliskola igazgatósága.

Sümege az Urániában. Fáradságtalan buzgalommal, nagy tehetséggel s hatalmas eszközökkel munkálkodik Sági János, a Keszthelyi Hírlap dolgozó társa a Balaton kultuszának emelésén. A jövő hónapban megjelenik egy nagy illusztrált műve, a *Balaton írásban és képen*, amelynek a magyarokon kívül német, francia és angol kiadása is lesz s így a nagyvilág figyelmét fölkelti a föld egyik legszebb, legbájosabb pontja, a Balaton vidéke iránt. Azután megnyerte a budapesti Uránia tudományos színházat, hogy a Balaton s vidékét az ő lelket megragadó és elbávuló szépségeivel együtt mutassa be. A darab előállítására az előkészületek javában folynak. Sági az Uránia színház művezetőjével, *Zitkovszky* Bélával járja körül a Balaton s fényképek fölvétele végett. Utjokban folyó hó 21-én Sümegegre érkeztek s itt több fölvételt csináltak. Nevezetesen lefényképezték a Darnay-múzeumot, s ebből külön is bemutatják Kisfaludy Sándor Himnójának s egyik regényének eredeti fogalmazványát, levették Kisfaludy szülőházát, két szobrát, Szegedy Róza sírját s a várat két oldalról is. A Balatonvidék bemutató előadása október elején lesz. A darab nem csupán érdekes és szívat-lelket gyönyörködtető képekben ismerteti meg a mi magyar tengerünket gyönyörű panorámájával, hanem kiszámíthatatlan szolgálatot tesz majd a Balaton kultusza emelésének s nagyban hozzájárul, hogy hazánknak ezt a nagy természeti kincsét végre dúsabb kamatokkal hajtsa. Mi meg ha elmegyünk Budapestre s bemegyünk az Uránia színházba: telünk édes gyönyörűségével látjuk majd a mi képeinket s bizonyosan hálasak leszünk annak, aki a mi otthonunkat odavarázsolta a nagy világváros kábitó, nyüzsgő zajába, hogy a napi fáradság után testünknek-lelkünknek édes enyhületet nyújtson.

Meghívó. Zalavármegye törvényhatósága szeptember hó 1-én a vármegyei házában az országos gazdasági munkások és cselédszervezőpénztár szervezőtől ismertető előadást fog tartatni, melyre a gazdasági egységes tagjait is meghívta. Az egyesület áthatva attól a magasztos céltől, melyet ez az intézmény maga elé tűzött, kívánatosnak tartaná, hogy ezt Zalavármegye munkásnépe minél inkább felkarolja s így különös súlyt helyez arra, hogy ezen az értekezleten a gazdasági közönség minél nagyobb számban jelenjék meg. Ez uton kéri tehát föl az egyesület tagjait az értekezleten való megjelenésre.

Nagy idők tanúja. Ismét kevesebb egygyel a városunkban élő 48-as honvédek száma. Fülöp Pál költözött el közülük f. hó 17-én az örök béke homába. A boldogult hetvennyolc éves öreg ember volt, aki már hosszú idő óta nyomta a beteg ágyat, míg most a halál megszabadította szenvedéseitől. Folyó hó 19-én temették el. Négy öreg bajtársa is kísért a temetőbe. Pap József kántor megható alkalni gyászénekekkel búcsúztatta el a nagy idők e tanúját. Nyugodjék békében!

Községi gyűlés. Sümege képviselőtestülete ma vasárnap d. e. 10 órakor tartja őszi rendes közgyűlését. Főtárgya az 1903-ra szóló költségvetés lesz. Az előjáróság a tervezetűt 36541 K. 38 fl. bevétellel és 57604 K. 75 fl. kiadással terjeszti a közgyűlés elé.

Felhívás. A zalavármegyei gazdasági egyesület Nagykanizsán állami támogatás mellett egy len-beváltó és feldolgozó gyárat óhajt létesíteni, mely által a gazdasági közönségnek egy újabb oly jövedelmi forrást kíván nyújtani, mely hivatva lenne a gazdaságok jövedelmességét kiválóan fokozni, tisztelettel kéri tehát a gazdasági közönségnek azt a részét, kik len-termeléssel foglalkozni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat a holdszám megjelölésével az egyesület titkári hivatalával vagy Jerfy Adolf bizottsági elnök ural Nagy Récsé és Elek Ernő földbirtokos ural Ujnép u. p. Nagykanizsa mielőbb közölni sziveskedjenek.

Rabbiválasztás. A sümegei izr. hitközség választmányára f. hó 16-án este gyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy a pályázók közül próbaszónoklatra senkit sem hív meg, annál inkább, mert az első meghívott Glück Rezsőn kívül egy pályázó sincs, aki rabbi pályázásban nyerte volna képesítését. Választásra tehát a közgyűlésnek Glück Rezsőt ajánlja. Ez alkalommal Epstein Vilmos elnök hazafias szellemű beszédében fölhívta a megválasztandó rabbit, hogy mint magyar honos és oly tösgyökerez magyar városnak lakója, a magyar nyelv teljes tökéletes elsajátítását szigorú kötelességének tartsa. Glück Rezső erre kijelentette, hogy szívvel-lelkel rajta lesz, hogy a hitközség kívánságának lehető rövid idő alatt eleget tegyen. Annál szívesebben teszi ezt, mert ő is magyar születésű s ami hiba magyar beszédében esik, hosszas külföldi tartózkodásának tudható be.

Örszagos vásár. A sümegei bertalannapi örszagos vásár holnap, hétfőn lesz.

A furfangos fotografus. A múlt héten Újfalu és Szent Iván községeiben egy úri ember járta a házakat, kezében egy fekete festett s fotografáló géphez hasonló készülékkel és behatolva az egyes gazdaemberekhez, fotografusnak adta ki magát. A jó falusiak agyon vendégelték őt a jövendő fölvételek reményében, a furfangos fotografus azonban nem elégedett meg ezzel, hanem mindenütt kisebb-nagyobb összegeket is csalt ki előleg címén oly esélből, hogy a szükséges dolgokat bevásárolhassa. Így a többek közt Bezerédi Dénes és Okolicsányi Dénes szentiványi földbirtokosoktól is nagyobb összegeket rimázkodott ki a fotografus ur, ki egy szép napon azzal búcsúzott el a fatemetektől, hogy bemegy Szombathelyre a fölvételekhez szükséges lemezek beszerzése céljából. Biztosítésként azonban a vendéglőben hagyta masináját, mely szerint kincseket ér. Elment néhány nap, a fotografus nem jelentkezett. Gyanusnak tűnt fel a dolog és mivel a vendéglőt is izgatta a kíváncsiság, felnyitották a csomagot. A meglepetés lesújtó volt. A fotografáló gép nem egyéb, mint egy fekete festett közönséges skatulya. A furfangos csalót most körözik, mert meglehet, hogy e fényesen sikerült üzletet máshol is folytatni óhajtja.

Felhőszakadás. Rettenetes felhőszakadás zúdult ránk folyó hó 17-én hat óra tájban. A piszkos áradat átfogta az uccákat s mint széles folyó hömpölygött végig a városban. Nadas Henrik lakásánál összetorkollott a víztömeg, behatolt a lakásba s félméter magasan elárasztotta a szobát. A bennlévők az ablakon át menekültek az uccára, a bator pedig fölemelkedve uszályt a piszkos árban. A felhőszakadás kárt is okozott. Megrongálta a szőlőhagyek útjait s töméredek földet hordott le a lejtős oldalról. Vajjon mikor lesz vége ennek a hallatlan természetellenes időjárásnak?

Duhaj legények. Folyó hó 27-én este felé parázs verekedést kezdett két duhaj legény, Horváth Antal és Horváth József (cankó) a Fűjes-féle kocsmában. Működött a bicska és röpiült a sörös pohár. Végre a kocsmáros vendégeivel kiszorította a két legényt s becsukta az ajtót. Erre ezek bezúzták az ablakokat, eltörve a keresztfákat. A vasárnapi idillnek, amely majd a bíróság előtt folytatódik, óriási közönsége volt.

Tűz-ését. Zala-Koppányban folyó hó 18-án délután 2 órakor, eddig ismeretlen okból tűz támadott, mely a gyorsan összefutott utók erélyes működésének és a teljes felszéndennek dacára egy házat és melléképületeit, valamint két házát éppen betakarított, de még csepleten gabona termést elhamvasztott. Biztosítva semmi sem volt.

A cs. és kir. hivatalos Wiener Zeitung 227. száma (775 old.) méltó módon a következőképen ismeri el Wilhelm Ferenc gyógyszerész cs. kir. udvari szolgáltór Neunkirchen (Alsó Ausztria), Wilhelm féle anti-thrítikus, anti-rheumatikus vértisztító theájának gyógyító erejét: Több oldalt tapasztalatok alapján az anti-thrítikus anti-rheumatikus vértisztító theát csúszos és köszvényes bántalmak ellen, mint kitűnő szer ajánljuk. Specifikus hatása a test egész vér mennyiségére és az egész idegrendszeren nyilatkozik, mivel a vértisztítást megsegíti, a szénanyagot tartalmazó vért az altesthez tisztítja a nyálkát és epelerakódásokat eltávolítja, a székrekedést megszünteti, amely bajok a nevezett betegségek keletkezéséhez alkalmas nyújtanak. Ezen vértisztító theának még folytonos használata sem zavarja az emésztést, sőt elle-kezéleg elősegíti azt. Különböző ajánlatos ezen theának használatát ősszel, tavasszal, hűvösebb évszakban, amikor a nevezett bajok gyakoriak és az azokban szenvedőket erősen kínozni szokták. Hogy ezen theának hamis utózatáitól óvakodhassunk, amelyek által eredmény egy sem érhető el, legjobb az egyenesen a Bécs melletti Neunkirchenben lakó Wilhelm Ferenc gyógyszerész cs. kir. udvari szolgáltór raktárából vagy bizományosaitól beszerezni.

Reudnitz dr.

GRÜNFELD J.

ezelőtt Epstein V. A.

uri szabó üzlete

Sümege.

A

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszer.

= Kapható mindenütt. =

 JANKÓ ÁRPÁD

cipésmester,
SÜMEGEN.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a nyári időnyre a legjobb minőségű bőrből, legfinomabb kidolgozású és tartós ur-, női- és gyermekcipőket készítek a legolcsóbb árért, a n. é. közönség teljes megelégedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b. pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

JANKÓ ÁRPÁD

cipésmester,
SÜMEGEN.

34-52.

Mentő szekrény

az első segélynyújtáshoz.

Cseplőgépek, malmok, gyárok, tűzoltó-egyesületek, iskolák, községek részére.

Tartalmaz érszorítóval együtt 12 drbot.

Ára: 4 frt (8 korona).

Megrendelhető: Pozsgay Andor
gyógyszerésznél, Csabrendeken.

Butor a készítőnél.

2 pár legzebb diófából tömören készült, matt ruhazekrény eladó.

Ezenkívül mindennemű szolid és szilárd butorok, épület és mindennemű asztalos munkák szakszerű pontossággal készíttetnek.

Koporsók s más halotti cikkek nagy választékban mindig kaphatók . .

Hercig Bálint asztalos mesternél,
SÜMEGEN . .

Kovács Sándor

cipész-mester,
SÜMEGEN.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy

cipész üzletemben

mindenkor a legjobb minőségű bőrből a leglivatosabb kidolgozású tartós ur-, női- és gyermekcipők gyorsan készülnek a legolcsóbb árért, a n. é. közönség teljes megelégedésére.

Javításokat elfogadok és azonnal elkészítek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

KOVÁCS SÁNDOR

cipész-mester,
SÜMEGEN.

7-7.

Horvát Gábor

könyvnyomdája,
könyv- és papírkereskedése,
Sümege.

Elkészít mindenféle ügyvédi és körjegyzői nyomtatványokat, műveket, folyóiratokat, eljegyzési és esketési kártyákat, számlákat, gyászlapokat, levélpapír és borítékokat izléses kivételben és jutányos áron.

Teljes raktár körjegyzői nyomtatványokból.

Sümegei táj- és képes levelező-lapok dus választékban kaphatók.

Aki szép és olcsó

ruhazövegetek

akar venni, kérjen mintákat.

A legolcsóbb bevásárlási forrás:

Rehwald Ferenc, Bécs II/8. (Reichenbergi cég).

Javallatok: A **lélegzőszervek** és **bélhuzam** összes hurutos megbetegedései, ugyszintén **vérszegénység.** Ellenjavalt: **sorvadásnál.**

Gleichenberg, gyógyhely.

Alkalikus-muriatikus források: Constantin és Emma forrás; alkalikus-muriatikus vasas savanyuviz: Jánoskut; tiszta vasas savanyuviz: Klauzenquelle; savó, sterilizált tej. (száraz takarmányozás), Kefyr, forrás só inhalatió, fenyő inhalatiók, mindegyik külön kamarában; lélegző készülék, pneumatikus kamarák, édes forrás-viz, pezsgő hevitett fürdők, fenyő és acél fürdők. Nagy viz-gyógy intézet, terepkura. Enyhe, nedves-meleg, pormentes, szélsédes levegő, erdős, halmos vidék.

Idény május hó 1-től szeptember hó végélg.

Felvilágosítás és prospektus ingyen.

Lakások és kocsirendelés a fürdőigazgatóságnál Gleichenbergben.

PENTZ MIHÁLY

KÖFARAGÓ-MESTER
SÜMEGEN.

Nagy sirkő-raktár

bel- és külföldi mdrványokból, granit és sienitből, stb. kövekből.

Elvállal és készít: síremlékeket, uti kereszteteket, Szent-Háromság szobrokat, kriptákat, épület munkákat s minden e szakmába vágó munkákat és javításokat . . .